

Referat af 49. møde i SU-rådet d. 20. april 2005

Af rådets medlemmer deltog: Jakob Lange, Erik Ebbe, Hans Stige Hansen, Lisbeth Simonsen, Jette Engelbreth Holm, Gro Hellesdatter Jacobsen, Jesper Vadskær Christensen, Søren Andreassen, Martin Kaasgaard Nielsen, Helle Bjerregaard og Mette Post.

Fraværende: Marianne Løkke Jacobsen og Søren Clemmensen.

Fra SUstyrelsen deltog: Hanna Dam, Stig Garsdal og Jannie Paasovaara (Ref.)

Dagsordenen var udsendt d. 30/03 2005

Dagsorden

1. Godkendelse af referat fra mødet den 13. januar 2005.
2. Orientering fra: Formanden, SUstyrelsen og rådsmedlemmer.
3. Drøftelse af situationen for studerende, der barsler.
4. Regeringsgrundlagets nye mål og gældsproblematikken: Mål og midler.
5. Ny mødedato.
6. Eventuelt.

1. Godkendelse af referat fra mødet 13. januar 2005

Referatet fra mødet 13. januar 2005 blev godkendt.

2. Orientering fra: Formanden, SUstyrelsen og rådsmedlemmer.

Jakob Lange orienterede rådet om, at Ministeren har svaret på rådets brev omkring de unges gældssætning. Ministeren svarer, at høj studiegæld ofte skyldes, at uddannelsen ikke afsluttes på normeret tid. Ministeren henviser til, at netop denne problematik er indskrevet i regeringsgrundlaget og at SU problematikken vil blive inddraget som et element disse diskussioner. I den forbindelse ser Ministeren frem til SU-rådets bidrag.

Jakob Lange bemærkede, at forlængede studieforløb ikke kun er et problem for de lange videregående uddannelser, men at mange korte og mellemlange uddannelser oplever samme udvikling. Han kommenterede, at hurtigere studieafslutning er et vigtigt emne i gældsproblematikken, da specielt slutlån vejer tungt blandt unge med høj studiegæld.

Gro Hellesdatter erklærede sig enig i, at slutlån er problematiske. Hun kommenterede dog, at mange studerende, der får børn i studietiden, også har gældsproblemer. Denne problemstilling bliver ikke løst af hurtigere omsætningshastighed på studierne.

Jakob Lange mente ikke, at rådet på nuværende tidspunkt kan komme så meget videre med problemstillingen. Han anbefalede, at rådet fortsat holder øje med gældsudviklingen, da det kan blive et vigtigt emne senere. Det blev aftalt, at Ministerens brev sendes ud til rådsmedlemmerne. **Erik Ebbe** erklærede sig enig i, at rådet ikke bør gå videre med problemstillingen nu, men derimod holde sig klar til, at emnet bliver taget op igen.

Hanna Dam orienterede om, at der er kommet nye tal fra SUstyrelsen omkring enlige forsørgere. **Stig Garsdal** uddybede, at der pr. 3. april 2005 er 4.345 enlige forsørgere, der får forsørgerstøtte og at tallet er stødt stigende. Til gengæld er der kun 800 samboende der får forsørgerstøtte. Sidstnævnte kan skyldes, at ordningen kræver, at begge forældre skal være på SU samtidig, tallet dækker muligvis også over manglende opmærksomhed omkring mulighederne.

Hans Stige Hansen foreslog, at SU-rådet diskuterer regeringens forslag om at flytte befodringsstøtten fra amterne til staten. Flytningen kan have konsekvenser for de studerendes muligheder for at få befodringsstøtte. Specielt håndtering af støtte i forbindelse med praktikophold er vigtig for de studerende.

Hanna Dam mente også, at flytning af befodringsstøtten ikke bliver uproblematisk, idet lokalkendskab for nogle af ordningerne er vigtig for støttetildelingen. **Hans Stige Hansen** nævnte, at befodringsstøtten måske burde ligge i regionerne, da det også er dem, der har ansvaret for de lokale trafikelskaber. Hans foreslog, at der bliver dannet en arbejdsgruppe til at se nærmere på problemet.

Jesper Vadskær Christensen nævnte, at befodringsstøtten står overfor en yderligere problemstilling, idet flere studerende vælger fjernundervisning og at denne gruppe har behov for støtte i forbindelse med eksamensdeltagelse eller lignende på udbyderens lokalitet.

Jakob Lange konkluderede, at SU-rådet skal tage befodringsstøtten på dagsordnen på et senere møde.

Helle Bjerregaard orienterede om, at de pædagogstuderende fortsat arbejder for, at reglerne for lønnet praktik ændres, så enlige forsørgere ikke rammes af indtægtsnedgang i forbindelse med uddannelsens praktikophold. Emnet er taget op politisk, og Helle videregav et notat fra PLS til distribution sammen med referatet. Helle fortalte, at man i øjeblikket arbejder på et forslag, der skal gøre det muligt for enlige forsørgere at optage SU-lån under praktikopholdet.

Jakob Lange og **Jesper Vadskær Christensen** var positive over for et forslag, der begrænsede sig til lån frem for stipendier, dog mente **Jakob Lange**, at det var bekymrende, at det at have børn under studiet i øget grad bliver finansieret af lån. **Hanna Dam** bemærkede, at

forslaget vil få store administrative konsekvenser, hvis det udvides til erhvervsuddannelserne, der arbejder med andre satser.

Helle Bjerregaard nævnte, at de pædagogstuderende fortsat håber, at praktikperioden en dag bliver SU-finansieret.

3. Drøftelse af situationen for studerende, der barsler.

Jakob Lange orienterede om, at det fortsat er en vigtig problemstilling, at de studerendes 12 barselsklip ofte kun rækker til 6 mdr. (dobbeltklip), hvorefter den barslende benytter sig af øget SU-lån og alm. SU-klip, på trods af at de nybagte forældre ikke har mulighed for at få pasning og/eller endnu ikke ønsker at være fuldtidsstuderende. Dette giver store problemer med mangel på klip og uhensigtsmæssig høj gæld sidst på studiet.

Ministeren har orienteret om, at hvis barselsreglerne skal ændres ønskes en 0-sums løsning, men **Jakob Lange** bemærkede, at udgifter til barselsorlov tidligere ikke har ligget i undervisningsministeriet, idet studerende før i tiden tog orlov fra studiet og i stedet hævdede sociale ydelser.

Jesper Vadskær Christensen anbefalede, at den barslende bliver i SU systemet, så den studerende har mulighed for at følge med i enkelte fag i barselsperioden, for derved ikke at miste et eller to semestre fuldstændig. **Jakob Lange** ønskede heller ikke at afskære den barslende fra studiet.

Jakob Lange anbefalede en gennemgribende vurdering af situationen for studerende, der har/får børn, men mente ikke SU-rådet eller SUstyrelsen pt. kunne påtage sig opgaven. Han så dog gerne, at de studerendes organisationer og Studenterrådgivningen spillede en aktiv rolle, og han foreslog, at CASA eventuelt blev involveret.

Hanna Dam sagde, at hvis SUstyrelsen skulle tage opgaven, ville hun mene at styrelsen burde have tilført tilsvarende ekstra ressourcer. Herudover bemærkede hun, at for at lave en objektiv undersøgelse burde flere aktører være involveret, og udover styrelsens egne tal burde man inddrage mere samfundsøkonomiske betragtninger, herunder den studerendes efterfølgende livsindkomst.

Søren Andreassen foreslog, at en specialestuderende kunne foretage undersøgelsen. **Erik Ebbe** bemærkede dog, at studenterorganisationerne kan skabe større politisk interesse omkring emnet.

Jesper Vadskær Christensen mente ikke, at SU-rådet kunne overhøre problemerne omkring barsel, selvom den politiske opbakning er vigende. **Helle Bjerregaard** erklærede sig enig i denne betragtning.

Lisbeth Simonsen foreslog, at SU-rådet rekvirerede en undersøgelse fra en ekstern organisation, men **Jakob Lange** mente ikke, det pt. var rådets opgave. **Erik Ebbe** erklærede sig enig i, at SU-rådet ikke uopfordret bør forfølge emnet, men han gjorde opmærksom på, at andre end Ministeren kunne stille spørgsmål til rådet, og at rådet nemmere kan arbejde videre

med problemstillingen, hvis eksempelvis studenterorganisationerne beder rådet om dets holdning til emnet.

Hanna Dam gjorde opmærksom på, at det pt. ikke kan forventes, at Ministeren vil give nogle løfter i forhold til SU-støtten, da han stadig er relativt ny i ministeriet.

Jakob Lange opsummerede, at der var bred enighed i rådet omkring, at problemstillingen for studerende, som barsler, er vigtig, og at rådet gerne vil arbejde for, at reglerne tilpasses - rådet får dog pt. ikke noget ud af, at formulere et nyt brev til ministeren. Jakob sagde, at sagen ikke må glemmes og opfordrede til, at de studerendes organisationer skaber interesse omkring emnet og derved sikrer en anledning til, at problemstillingen snart tages op i rådet igen.

Jakob Lange og **Gro Hellesdatter** sagde, at DSF ville arbejde videre på sagen, og håbede på rådets støtte i den forbindelse. **Helle Bjerregaard** sagde, at PLS også vil arbejde videre med sagen.

4. Regeringsgrundlagets nye mål og gældsproblematikken: Mål og midler.

Jakob Lange refererede til det fremsendte uddrag af regeringsgrundlaget, som bl.a. fremhævede regeringens mål om at:

- 1) Studerende skal have lavere alder ved afslutning af uddannelsen
- 2) Flere skal have en videregående uddannelse
- 3) Alle unge skal have en ungdomsuddannelse

Det forventes, at regeringen med udgangspunkt i regeringsgrundlaget vil formulere en handlingsplan, og at SU støtteordningerne vil indgå som et del-element heri.

Hans Stige Hansen stillede sig positiv overfor, at regeringens mål tog udgangspunkt i, hvor mange der afsluttede uddannelserne, frem for hvor mange der bliver optaget, hvilket ofte har været tilfældet.

Jakob Lange anbefalede en flersidet strategi, hvor både uddannelsesinstitutioner og studerende har økonomisk incitament til, at den studerende afslutter studiet på normeret tid. Jakob sagde, at man f.eks. kunne overveje, at uddannelsesinstitutionerne modtager en bonus på:

- 50.000 kr. hvis den studerende bliver færdig til normeret tid
- 25.000 kr. hvis den studerende bliver ½ år forsinket
- 0 kr. hvis den studerende bliver over et år forsinket

Herudover sagde **Jakob Lange**, at den studerende eventuelt kunne få konverteret noget SU-lån til stipendier, hvis han/hun afslutter studiet hurtigt.

Jesper Vadskær Christensen gjorde opmærksom på, at forslaget omkring konvertering af SU-lån kan få flere studerende til at tage lån. Han henviste til, at de studerende ofte har en forventning om, at de afslutter på normeret tid, hvilket først senere viser sig ikke at holde stik.

Helle Bjerregaard mente ikke, at SU-støttesystemet er en afgørende faktor i forhold til, om de studerende er kort eller lang tid om deres uddannelse. Hun bemærkede, at mange uddannelser er opbygget således, at de studerende har svært ved at afslutte fagene på normeret tid.

Jakob Lange bemærkede, at det især er institutionerne, der mangler økonomisk incitament til hurtigere afslutning. **Erik Ebbe** erklærede sig enig i, at en mere målrettet incitamentsstruktur for uddannelsesinstitutionerne er en oplagt løsning. Han kommenterede, at de studerendes hurtige eller langsomme færdiggørelse kun påvirker likviditeten på uddannelsesinstitutionen.

Både **Jakob Lange**, **Erik Ebbe** og **Gro Hellesdatter** kunne dog fortælle, at deres respektive universiteter er begyndt at arbejde mere målrettet med nedbringelse af studieforsinkelserne. **Jakob Lange** fortalte, at hvis institutionerne kun forholdt sig til Undervisningsministeriets regler omkring studieaktivitet, kunne de studerende bruge mange flere år på uddannelsen end nu.

Gro Hellesdatter sagde, at inden man begynder at ændre på SU-støtten, er det vigtigt at vide, hvorfor de unge går sent i gang med deres uddannelse. Hun nævnte, at mange studerende, der går sent i gang med deres uddannelse, ofte har gode grunde til det - måske fordi de får børn, eller de vælger en retning for deres karriere, som først senere viser sig ikke at være den rigtige.

Jesper Vadskær Christensen mente ikke, at de forsinkede studieafslutninger skyldes økonomiske overvejelser blandt de studerende. Han advarede mod, at tiltag rettet mod de få, der kan påvirkes gennem SU-støtteordningen, vil straffe de mange studerende, som udskyder deres studier af andre grunde. Han støttede i stedet en incitamentsordning rettet mod skolerne.

Jakob Lange bemærkede, at et SU-system, der straffer studerende for at gå sent i gang med en uddannelse, vil øge forskellen mellem leveomkostninger og SU-støtte for de sene startere. I værste fald vil de, som først sent oplever et uddannelsesønske, afstå fra at begynde på et studie. **Søren Andreassen** nævnte produktionsmedarbejdere, hvis job flyttes til Asien, som en gruppe, der rammes af alders-nedsat-SU og hvis uddannelse samfundet har en stor interesse i.

Hanna Dam mente, at der kunne være fornuft i at vise, at det har en konsekvens, ikke at tage en uddannelse mens man er ung. Hanna nævnte, at nogle af vores nordiske naboer er begyndt at indføre strengere SU krav overfor studerende. **Stig Garsdal** tilføjede, at i Norge får studerende konverteret en del af deres lån til stipendium, når de består uddannelsen – således af det samlede stipendium forbliver det samme, uanset hvor lang tid den studerende er om at færdiggøre uddannelsen.

Erik Ebbe henviste til, at det flere gange har været forsøgt at benytte SU-systemet til at påvirke de studerendes adfærd, men at effekten har været meget begrænset. Han tilsluttede sig, at universiteterne bør have et større økonomiske incitament til hurtigere studeafslutning.

Lisbeth Simonsen var enig i, at det ikke er SU-systemet, der bør ændres, og mente i øvrigt, at det ville være yderst beklageligt, hvis eventuelle SU ændringer gik ud over dem, som først kommer i gang med at studere som unge voksne.

Hanna Dam mindede om, at forslagene til alders-afhængig SU ikke henviser til faktisk alder men til dimittend-alder – altså hvor hurtigt de studerende kommer i gang efter endt ungdomsuddannelse. **Helle Bjerregaard** indskød, at hvis de unge ønsker en pause, og deres SU er afhængig af, hvor hurtigt de kommer i gang efter eksempelvis gymnasiet – så vil de sandsynligvis bare tage et sabbatår efter 2.g i stedet for efter 3.g, og derved bliver uddannelsesforløbet ikke kortere.

Jesper Vadskær Christensen nævnte, at mange tager et sabbatår, fordi de er skoletrætte, og at det ikke nødvendigvis er økonomien, der gør en forskel.

Jakob Lange konkluderede, at:

1. En ændring af SUsystemet ikke er den bedste måde at sikre, at de studerende bliver hurtigere færdige med deres uddannelse.
2. De studerendes adfærd skyldes mange forskellige faktorer, og SU systemet er ikke den mest signifikante faktor i forhold til studieadfærd.
3. Idet de studerendes adfærd skyldes mange faktorer, er det svært at konkludere på internationale sammenligninger, der kobler støttesystem og uddannelsesadfærd.
4. Uddannelsesinstitutionerne bør spille en større rolle i at sikre hurtig færdiggørelse af studierne, og der bør indføres en stærkere incitamentsstruktur i forhold til institutionerne.

5. Ny mødedato

Næste møde er rådets 50. møde samt sidste møde for flere juniormedlemmer samt for rådets mangeårige medlem Erik Ebbe, hvorfor alternativt møde-setup er foreslået.

Ny mødedato blev sat til 6. juni 2005, kl. 16.00-18.00, med efterfølgende spisning.

Mødested bliver på Københavns Universitet, med eventuel rundvisning i forbindelse med mødet.

Herudover blev rådets 51. møde fastsat til 15. september 2005, kl. 14-16 (hos SUstyrelsen)

6. Eventuelt

Der var intet under punkt 6.